PROGRAMIRANJE 1

Milena Vujošević Janičić, Jovana Kovačević, Danijela Simić, Anđelka Zečević

PROGRAMIRANJE 1 Zbirka zadataka sa rešenjima

Beograd 2016.

Autori:

dr Milena Vujošević Janičić, docent na Matematičkom fakultetu u Beogradu dr Jovana Kovačević, docent na Matematičkom fakultetu u Beogradu Danijela Simić, asistent na Matematičkom fakultetu u Beogradu Anđelka Zečević, asistent na Matematičkom fakultetu u Beogradu

PROGRAMIRANJE 1 Zbirka zadataka sa rešenjima

Sadržaj

1	Uvo	odni zadaci	1
	1.1	Samo ispis	1
	1.2	Celi brojevi	2
		1.2.1 Prodavnica	3
		1.2.2 Naredba dodele	4
		1.2.3 Cifre	5
	1.3	Realni brojevi	7
		1.3.1 Geometrijski zadaci	8
	1.4	Mesano celi i realni (kastovanje)	10
	1.5	Ruzni zadaci	10
	1.6	Zadaci sa operatorom ?:	11
		Rešenia	

Predgovor

U okviru kursa $Programiranje\ 1$ na Matematičkom fakultetu vežbaju se zadaci koji imaju za cilj da studente nauče ...

Autori

Uvodni zadaci

1.1 Samo ispis

Zadatak 1.1 Napisati program koji na standardni izlaz ispisuje tekst Zdravo svete!. Resenje se ne uklapa sa tekstom zadatka. Ono sto su altrenativni ispisi u resenju moze da ostane pod komentarima, ali da se postavi kao dva razlicita resenja, ali uvek resenje mora da se poklapa sa test primerom. U okviru prvog resenja potrebno je i kratko uputstvo kako da se prevede i pokrene program. Takodje, komentar uz include i uz int main i uz return - to posle naravno necemo komentarisati. *Jovana: Uradjeno*

[Rešenje 1.1]

Zadatak 1.2 Milena: Meni je ovaj zadatak potpuno nejasan, a kako nema resenje ne umem da ga formulisem kako treba ?!? Danijela: ideja u zadatku je ispis specijalnih karaktera i brojeva. Naime, desava se da kada radimo zvezdice, studenti pisu nesto ovako čhar c = '*'; printf("%c", c);"i slicno za znak +-, a nesto slicno pisu i kad trazimo da ispisu 0. Iako se to prica na predavanjima i vezbama oni pored brojnih informacija ne obrate paznju i 90% njih pravi slicne greske. Po meni, treba im na pocetku zadati zadatak tako da budu prinudjeni da sami moraju da razmisle i urade ono sto se trazi (i potom dati ispravno resenje). Cinjenica je da je ovo vise teorijski zadatak, ali dok oni pocnu da uce teoriju (sto je prvi test) nama na vezbama ova znanja uveliko trebaju.

Milena: Ok, razumem za ove specijalne karaktere, ali mi nedostaje neki adekvatan tekst koji bi ovom zadatku dao smisao. Koji je smisao za ispis ovih konstatni? Ako nije problem, pokusaj da preformulises zadatak da nekako ima neki smisao, tj da bude potpun i bez test primera. Npr, napisati program koji na standardni izlaz ispisuje sve specijalne karaktere kao i brojeve od 0 do 9 (ili koje vec brojeve treba, mozda je dovoljan i samo jedan)...

*Jovana: Za ovaj zadatak nema resenja. To do: dodati (Jovana). *
Napisati program koji na standarni izlaz ispisuje sledeći tekst:

Primer 1

```
| INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
| Karakteri : % { * + = a
| Brojevi: 43, -56, 455
```

[Rešenje 1.2]

1.2 Celi brojevi

Zadatak 1.3 Napisati program za uneti ceo broj ispisuje taj broj, njegov kvadrat i njegov kub.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite ceo broj: 4
Kvadrat:16
Kub: 64
```

[Rešenje??]

Zadatak 1.4 Napisati program koji za uneta dva cela broja ispisuje:

- (a) unete vrednosti
- (b) njihov zbir Ovo bi mogao da bude zadatak sa prodavnicom i kupovinom dva artikla, tako da bih takav neki zadatak dodala.
- (c) njihovu razliku Ovo je u sustini isti zadatak kao zadatak sa prodavnicom i kusurom, samo je taj malko komplikovaniji. Ostavila bih oba, ali bih ovaj drugi priblizila po redosledu ovom zadatku.
- (d) njihov proizvod Ovo je u sustini isti zadatak kao zadatak sa jabukama, ali bih ovaj drugi priblizila po redosledu ovom zadatku.

Ovde je problem sto oni jos nisu ucili if, a deljenje je zbog toga nezgodno. Ja bih izbacila poslednje dve stavke i uradila samo a,b,c i d *ODGOVOR: Mislim da je

korisno da vide sve operatore za rad nad celim brojevima uz pretpostavku da y nije 0. Na vezbama onda cak mogu i probati sta se desava ukoliko se ucita nula i tako nauciti kako da prepoznaju taj slucaj. Prilozeno resenje je bez deljenja.* U resenju prokomentarisati deklaracije int x i int y: Deklariše se promenljiva celobrojnog tipa u kojoj će biti čuvana vrednost prvog broja koji se unosi sa ulaza ili tako nekako, pa slično za y i rezultat. Na ovom mestu bih stavila punu recenicu koja pominje reci i deklaracija i celobrojni tip i slicno, a u ostalim resenjima samo komentare sta promenljiva predstavlja, ukoliko joj ime nije dovoljno deskriptivno. Na mestu gde je prvi put deklaracija float ili double promenljive, tu bih isto pomenula tip, da pomenemo jednostruku i dvostruku tacnost. *ODGOVOR:* Ovaj zadatak nije prvi zadatak koji koristi promenljive. Ovakvi komentari su dati u prvom zadatku gde se oni koriste.

Jovana:Ovaj zadatak je sporan i zato resenja nisam popravljala. Preglomazan je a nije zanimljiv. Treba da ilustruje operacije nad celim brojevima od kojih su neke prikazane u prethodnom zadatku, neke ce biti u zanimljivijim zadacima sa prodavnicom a za one najosetljivije operacije celobrojno deljenje i moduo imamo problem zbog ispitivanja korektnosti. Zato bih ovaj zadatak ili izbacila ili bih uz pretpostavku da y nije nula ostavila upravo moduo i celobrojno deljenje. Oni prvi put vide ove operacije u zadatku sa najmanjim brojem novcanica sto je komplikovan zadatak za prvi susret.

[Rešenje 1.4]

1.2.1 Prodavnica

Zadatak 1.5 Napisati program koji za unetu količinu jabuka u kilogramima i unetu cenu po kilogramu ispisuje ukupnu vrednost date količine jabuka. Možemo pretpostaviti da je cena jabuka pozitivan ceo broj.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite kolicinu jabuka (u kg): 6
Unesite cenu (u dinarima): 82
Molimo platite 492 dinara.
```

[Rešenje 1.5]

Zadatak 1.6 Napisati program koji pomaže kasirki da obračuna kusur koji treba da vrati kupcu. Za unetu cenu artikla, količinu artikla i iznos koji je kupac dao, program treba da ispiše vrednost kusura. Možemo pretpostaviti da su cene

svih artikala pozitivni celi brojevi.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite redom cenu, kolicinu i iznos: 132 2 500
Kusur je 236 dinara.
```

[Rešenje 1.6]

Zadatak 1.7 Napisati program koji za unetu cenu proizvoda ispisuje najmanji broj novčanica koje je potrebno izdvojiti prilikom plaćanja proizvoda. Na raspolaganju su novčanice od 1000, 100, 50, 10 i 1 dinar. Možemo pretpostaviti da je cena proizvoda pozitivan ceo broj.

Primer 1

```
| INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
| Unesite cenu proizvoda: 8367
| 8367=8*1000+ 3*100 +1*50 +1*10 +7*1
```

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite cenu proizvoda: 934
934=0*1000+ 9*100 +0*50 +3*10 +4*1
```

[Rešenje 1.7]

1.2.2 Naredba dodele

Zadatak 1.8 Date su dve celobrojne promenljive. Napisati program koji razmenjuje njihove vrednosti.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesi dve celobrojne vrednosti: 5 7
pre zamene: x=5, y=7
posle zamene: x=7, y=5
```

Jovana: postoje identicna dva zadatka sa razmenom vrednosti, jedan sa celobrojnim i jedan sa realnim promenljivim. Da li da ostanu oba?

[Rešenje 1.8]

Zadatak 1.9 Date su dve celobrojene promenljive a i b. Napisati program koji promenljivoj a dodeljuje njihovu sumu, a promenljivoj b njihovu razliku. Napomena: Ne koristiti pomoćne promenljive.

[Rešenje 1.9]

1.2.3 Cifre

Kod svih zadataka dodato je da podrazumevamo ispravan unos

Broj - pozitivan ili prirodan? Cini mi se da je u R zadacima pozitivan a u I zadacima prirodan:)

Kog tipa da budu broj koji se unosi i cifre? Prosle godine: u uvodnim zadacima je sve bilo int da ih ne zbunjujemo previse. Od naredbe grananja smo poceli da cifre definisemo kao char a broj kao int pa uzmemo apsolutnu vrednost. Kako sada? Trenutno je u resenjima sve int.

Zadatak 1.10 Napisati program koji za uneti pozitivan trocifreni broj na standardni izlaz ispisuje njegove cifre jedinica, desetica i stotina. Možemo pretpostaviti da je unos ispravan. Preformulisala sam da broj nije trocifren jer nemamo if da proverimo da li je ulaz ispravan. Sa ovakvom formualcijom program moze da radi ispravno i ako broj nije trocifren. Ispraviti u resenju tipove, tj da brojevi budu unsigned kako bi uvek radio ispravno tj kako ne bi dobijao negativne cifre. Ispraviti komentar u printf-u koji pominje cele brojeve.

```
Primer 1

INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesi trocifreni broj: 697
jedinica 7, desetica 9, stotina 6
```

```
Primer 1
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
```

Unesi trocifreni broj: 504
jedinica 4, desetica 0, stotina 5

[Rešenje 1.10]

Zadatak 1.11 Napisati program koji učitava pozitivan trocifreni broj sa standardnog ulaza i ispisuje broj dobijen obrtanjem njegovih cifara. Možemo pretpostaviti da je unos ispravan.

```
Primer 1
```

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesi trocifreni broj: 892
Obrnuto: 298
```

Primer 1

Interakcija sa programom:
Unesi trocifreni broj: 230
Obrnuto: 32

[Rešenje 1.11] Ovaj zadatak mozda prebaciti u if? Kako proveriti da li je uneti broj stvarno trocifren? Ili nekako formulisati zadatak tako da nije neophodno da broj bude trocifren. Npr, ispisuje broj koji se dobije kada cifra jedinica i cifra stotina zamene mesta. Sve zadatke koji se bave radom sa ciframa broja grupisati na jedno mesto.

Zadatak 1.12 Napisati program koji za uneti prirodni četvorocifreni broj:

- (a) izračunava proizvod cifara
- (b) izračunava razliku sume krajnjih i srednjih cifara
- (c) izračunava sumu kvadrata cifara
- (d) izračunava broj koji se dobija ispisom cifara u obrnutom poretku
- (e) izračunava broj koji se dobija zamenom cifre jedinice i cifre stotine

Možemo pretpostaviti da je unos ispravan. Ponovo imamo problem sa time sto je broj cetvorocifren a nemamo if proveru?

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite cetvorocifreni broj: 2371
Proizvod cifara: 42
Razlika sume krajnjih i srednjih: -7
Suma kvadrata cifara: 63
Broj u obrnutom poretku: 1732
Broj sa zamenjenom cifrom jedinica i stotina: 2173
```

[Rešenje 1.12]

Zadatak 1.13 Napisati program koji ispisuje broj koji se dobija izbacivanjem cifre desetica u unetom prirodnom broju.

Primer 1

```
| Interakcija sa programom:
| Unesite broj: 1349
| Rezultat je: 139
```

[Rešenje 1.13]

Zadatak 1.14 Da li je ovaj zadatak za uvodno potpoglavlje sa celim brojevima? Ima pow i kastovanje. Mozda pre da ide u zadatke gde su mesano celi i realni

Napisati program koji za unete prirodne brojeve x, c i p ispisuje broj koji se dobija ubacivanjem cifre c u broj x na poziciji p. Možemo podrazumevati da je broj p manji od ukupnog broja cifara broja x i da numeracija cifara počinje od 0. UPUTSTVO: Koristiti funkciju pow iz math. h biblioteke.

Izmenila bih da numeracija cifara pocinje od 0, jer se to uklapa sa tezinskim faktorom i nekako je logicnije. Izmenjeno. Izmeniti i resenja.

```
Primer 1

| INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
| Unesite redom x, c i p: 140 2 2
| Rezultat je: 1420
```

[Rešenje 1.14]

Zadatak 1.15 Isto i za ovaj zadatak: da li je ovaj zadatak za uvodno potpoglavlje sa celim brojevima? Ima pow i kastovanje. Mozda pre da ide u zadatke gde su mesano celi i realni. Ili bez pow.

Sa standardnog unosa se unosi prirodan broj n i cifre c_1 i c_2 . Napisati program ispisuje broj dobijen umetanjem cifara c_1 i c_2 na mesta stotina i hiljada broja n. Napomena: Za neke ulazne podatke može se dobiti neočekivan rezultat zbog prekoračenja, što ilustruje test primer broj xx. Meni ovo deluje kao tekst zadatka cije je resenje dato kod 1.33, mozda gresim. *ODGOVOR: jeste, to je sada povezano*

[Rešenje 1.15]

1.3 Realni brojevi

Zadatak 1.16 Napisati program koji učitava realnu vrednost izraženu u inčima, konvertuje tu vrednost u centimetre i ispisuje je zaokruženu na dve decimale. UPUTSTVO: *Jedan inč ima* 2.54 *centimetra*.

```
        Primer 1
        Primer 2

        | Interakcija sa programom:
        | Interakcija sa programom:

        | Unesi broj inca: 4.69
        | Unesi broj inca: 71.426

        | 4.69 in = 11.91 cm
        | 71.43 in = 181.42 cm
```

[Rešenje 1.16]

Jovana: Zadaci sa konverzijama - funte->kilogrami i slicno su razdvojeni. Uz njih nema resenje a mislim da tako treba i da ostane jer se svi resavaju isto kao in->cm. Da li bismo mogli da zadatak sa C->F da preformulisemo tako da je temperatura ceo broj? To bi bila lepa ilustracija za kastovanje.

Zadatak 1.17 Napisati program koji učitava dužinu izraženu u miljama, konvertuje tu vrednost u kilometre i ispisuje je zaokruženu na dve decimale. UPUTSTVO: *Jedna milja ima* 1.609344 *kilometara*.

[Rešenje??]

Zadatak 1.18 Napisati program koji učitava težinu izraženu u funtama, konvertuje tu vrednost u kilograme i ispisuje je zaokruženu na dve decimale. UPUTSTVO: Jedna funta ima 0.45359237 kilograma.

[Rešenje??]

Zadatak 1.19 Napisati program koji učitava temperaturu izraženu u farenhajtima, konvertuje tu vrednost u celzijuse i ispisuje je zaokruženu na dve decimale. UPUTSTVO: $F=\frac{9\cdot C}{5}+32$

[Rešenje??]

Zadatak 1.20 Date su dve realne promenljive. Napisati program koji razmenjuje njihove vrednosti.

Imamo isti zadatak sa razmenom celobrojnih vrednosti. Mislim da je bolje da nam ostane taj da bismo ovaj koncept ilustrovali sto ranije

[Rešenje 1.20]

Zadatak 1.21 Napisati program koji za unete realne vrednosti a_{11} , a_{12} , a_{21} , a_{22} ispisuje vrednost determinante matrice:

a11 a12 a21 a22

Pri ispisu vrednost zaokružiti na 4 decimale. Umesto verbatim staviti odgovarajući format za prikaz matrice. A koji je to prikaz?

```
Primer 1
```

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite brojeve: 1 2 3 4
-2.0000
```

Primer 3

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite brojeve: 1.5 -2 3 4.5
12.7500
```

Primer 2

```
| Interakcija sa programom:
| Unesite brojeve: -1 0 0 1
| -1.0000
```

Primer 4

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite brojeve: 0.01 0.01 0.5 7
0.0650
```

[Rešenje 1.21]

1.3.1 Geometrijski zadaci

U svim zadacima dodata je pretpostavka da su duzine pozitivni realni brojevi.

Zadatak 1.22 Napisati program koji za unete dužine stranica pravougaonika ispisuje njegov obim i površinu. Možemo pretpostaviti da su sve dužine pozitivne realne vrednosti kao i da je unos ispravan. Ispisati tražene vrednosti zaokružene na dve decimale.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite duzine stranica: 4.3 9.4
Obim: 27.40
Povrsina: 40.42
```

Primer 2

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite duzine stranica: 10.756 36.2
Obim: 93.91
Povrsina: 389.37
```

[Rešenje 1.22]

Zadatak 1.23 Napisati program koji učitava dužinu poluprečnika kruga i ispisuje njegov obim i površinu zaokružene na dve decimale. Možemo pretpostaviti da su sve dužine pozitivne realne vrednosti kao i da je unos ispravan.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite duzinu poluprecnika kruga: 4.2
Obim: 26.39, povrsina: 55.42
```

Primer 2

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite duzinu poluprecnika kruga: 14.932
Obim: 93.82, povrsina: 700.46
```

[Rešenje 1.23]

Zadatak 1.24 Sve geometrijske zadatke bih grupisala da budu susedni. Malo me zbunjuje sto su resenja za kvadrat i pravougaonik sa int, a za ove druge sa float, kao da stranica pravougaonika ne moze da bude realan broj? Mozda bi svi ti goemetrijski trebalo da rade sa realnim brojevima? Tako bi bili konzistentni... Uradjeno Napisati program koji za unetu dužinu stranice jednakostraničnog trougla ispisuje njegov obim i površinu zaokružene na dve decimale. Možemo pretpostaviti da je dužina pozitivna realna vrednost kao i da je unos ispravan.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite duzine stranica trougla: 3 4 5
Obim: 12.00
Povrsina: 6.00
```

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite duzine stranica trougla: 4.3 9.7 8.8
Obim: 22.80
Povrsina: 18.91
```

[Rešenje 1.24]

Zadatak 1.25 Pravougaonik čije su stranice paralelne koordinatnim osama zadat je koordinatama suprotnih temena (gornje levo i donje desno teme). Napisati program koji ispisuje njegov obim i površinu zaokružene na dve decimale.

Možemo pretpostaviti da su koordinate realne vrednosti.

[Rešenje 1.25]

1.4 Mesano celi i realni (kastovanje)

Zadatak 1.26 Napisati program koji za tri uneta cela broja ispisuje njihovu artimetičku sredinu zaokruženu na dve decimale.

[Rešenje 1.26]

Zadatak 1.27 Napisati program koji pomaže moleru da izračuna površinu zidova prostorije koju treba da okreči. Za unete dimenzije sobe u metrima (dužinu, širinu i visinu), program treba da ispiše površinu zidova za krečenje pod pretpostavkom da na vrata i prozore otpada oko 20%. Omogućiti i da na osnovu unosene cene usluge po kvadratnom metru program izračuna ukupnu cenu krečenja.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite dimenzije sobe: 4 4 3
Unesite cenu po kvadratnom metru: 500
Moler treba da okreci 51.2 kvadratna metra
Cena krecenja je 25600
```

[Rešenje 1.27]

1.5 Ruzni zadaci

Zadatak 1.28 Napisati program koji za uneta vremena poletanja i sletanja aviona ispisuje dužinu trajanja leta. Možemo pretpostaviti da su poletanje i sletanje u istom danu. Ili da ovaj zadatak prebacimo u if, pa da moze da se proveri da li su vremena ispravno uneta, ili da ovde dodamo pretpostavku da su vremena ispravno zadata? Problem je sto u okviru grananja imamo slican zadatak. Mozda

bi mogli da stavimo da ima dva ista zadatka, jedan sa pretpostavkom da su vremena ispravna, a drugi sa odgovarajucim ifovima koji to i proveravaju? Ne znam kako je najbolje, ali mi se cini da bi ta dva zadatka, zbog slicnosti, trebala da budu zajedno, tj jedan za drugim. Takodje, u jednom se zadaju sekunde, u drugom ne, mislim da bi format unosa trebao da bude isti.

Mnogo me zamara ovaj zadatak. Nisam sredila resenja.

Primer 1

```
INTERAKCIJA SA PROGRAMOM:
Unesite vreme poletanja: 8 5 0
Unesite vreme sletanja: 12 41 30
Duzina trajanja leta: 4 h 36 min 30 sec
```

[Rešenje 1.28]

1.6 Zadaci sa operatorom ?:

Nema resenja ni za jedan od ovih zadataka. Oni su sa i smera. Danijela, da li ih mozda ti imas?

Zadatak 1.29 Sve zadatke sa operatorom? grupisati na kraju ovog poglavlja. Napisati program koji za uneta dva cela broja ispisuje njihov maksimum.

[Rešenje 1.29]

Zadatak 1.30 Data su dva cela broja *a* i *b*. Napisati program koji dodeljuje promenljivoj *rezultat* vrednost 1 ako važi jedan od sledećih uslova: Milena: Deluje mi da ce resenje sa? biti ruzno i da je ovo vise zadatak za if. Mozda od ovoga napraviti tri zadatka?

Danijela: Nije bas lepo, ali volim ovaj zadatak jer u jednom izrazu moraju dva puta da koriste? sto je malo komplikovano i zahteva razmisljanje o sintaksi. Naravno, nije mnogo bitno, moze se pomeriti i u if ili potpuno odbaci.

Milena: Vazno je da resenja koja dajemo budu takva da imaju smisla, tj da ne ilustruju sintaksne mogucnosti jezika vec da su takva da bismo zadatak na taj nacin resavali i kada sve znamo, a ne da bismo na taj nacin resavali zadatak samo zato sto za bolje ne znamo. U tom smislu mi je zadatak sporan. U stvari, da li je ovo jedan zadatak ili su ovo tri zadatka? Meni je sve ovo sporno ako je u pitanju jedan zadatak, tj da treba sva tri uslova da budu ispunjena (da su razliciti parni brojevi pozitivni i ne veci od 100)? Ako su ovo tri zadatka, onda to ima smisla, ali treba od toga napraviti tri zadatka! Po dogovoru na sastanku, umesto a,b,c zadatak je preformulisan na dve vrednosti - samo a i b. Prilagoditi resenja.

1 Uvodni zadaci

- a) a i b su različiti brojevi
- b) a i b su parni brojevi
- c) a i b su pozitivni brojevi, ne veći od 100

U suprotnom, promenljivoj rezultat dodeliti vrednost 0. Ispisati vrednost promenljive rezultat na standardni izlaz.

[Rešenje 1.30]

Prema dogovoru sa sastanka, naredna 3 primera prelaze u if (pod komentarom su)

Zadatak 1.31 Ovo mi je ok da bude reseno sa?. Napisati program koji za unete vrednosti promenljivih x i y ispisuje vrednost sledećeg izraza:

$$rez = \frac{\min(x, y) + 0.5}{1 + \max^{2}(x, y)}$$

.

[Rešenje 1.31]

1.7 Rešenja

```
/*
     Navedeni program sastoji se iz definicije jedne funkcije
     i ona se zove main. Program moze da sadrzi vise funkcija,
     ali obavezno mora da sadrzi funkciju koja se zove main i
     izvrsavanje programa uvek pocinje od te funkcije. Pored naziva,
     zapis svake funkcije cine i povratna vrednost funkcije (u ovom
     slucaju int), lista argumenata koje funkcija koristi (u ovom
     slucaju prazne zagrade, ()) i telo funkcije koje je ograniceno
     viticastim zagradama ({ i }). O ovim pojmovima bice vise reci
     u narednim poglavljima.
     Unutar tela funkcije navode se naredbe. Unutar navedenog programa
13
     postoji jedna naredba koja predstavlja poziv funkcije printf.
     Funkcija printf sluzi za ispis teksta na standardni izlaz (obicno
     ekran). Definicija ove funkcije data je u takozvanoj standardnoj
17
     biblioteci funkcija stdio.h. Da bismo mogli da koristimo funkcije
```

```
ove biblioteke, pre main funkcije navodimo #include<stdio.h>.
19
     Da bismo pokrenuli program, prvo ga moramo prevesti u izvrsnu
     datoteku. Na primer, ako je navedeni program sacuvan kao zdravo.c,
     prevodjenje se vrsi naredbom:
        gcc zdravo.c
     Ukoliko nije bilo gresaka prilikom prevodjenja, bice generisana
     izvrsna datoteka pod nazivom a.out koja se pokrece navodjenjem
     sledece naredbe:
29
        ./a.out
31
     Ukoliko je bilo gresaka prilikom prevodjenja, one se moraju
     otkloniti a postupak prevodjenja se mora ponoviti.
35
  #include<stdio.h>
37
  int main()
  {
39
    /* printf: funkcija pomocu koje se vrsi ispis */
    /* oznaka \n : prelazak u novi red */
41
    printf("Zdravo svete!\n");
43
    return 0;
  }
45
```

```
18
       je, kao i funkcija printf, definisana u standardnoj biblioteci
       stdio.h. Argumenti funkcije scanf. koji se navode u zagradama
       ( i ) i razdvajaju zarezima, oznacavaju sledece:
20
       "%d" - format za tip podatka koji ce biti ucitan
              (%d za int, svaki tip ima svoj format)
        &n - adresa promenljive x (o adresama ce biti vise
              reci u narednim poglavljima).
24
       Ucitavanje se vrsi sa standardnog ulaza (obicno tastatura).
26
    printf("Unesite ceo broj: ");
28
    scanf("%d", &n);
30
       Funkcija printf ispisuje tekst "Uneti broj: ", a nakon toga,
34
       umesto formata %d, ispisuje vrednost promenljive n.
36
    printf("Uneti broj: %d\n", n);
    printf("Kvadrat: %d\n", n*n); /* Umesto formata %d ispisuje se
38
                                     vrednost izraza n*n. */
    printf("Kub: %d\n", n*n*n); /* Umesto formata %d ispisuje
40
                                     se vrednost izraza n*n*n. */
42
    return 0;
44
```

```
printf("x=%d, y=%d\n", x,y); /* umesto prvog %d bice ispisana
      vrednost promenljive x */
                                   /* umesto drugog %d bice ispisana
      vrednost promenljive y */
21
     /* 2) ispis zbira */
     rezultat = x+y; /* dodelimo vrednost promenljivoj rezultat */
23
     printf("Zbir je %d\n", rezultat);
25
     /* 3) ispis razlike */
     printf("Razlika je %d\n",x-y); /* mozemo ispisivati direktno
27
      vrednost izraza x-y i bez */
                                    /* njegovog dodeljivanja posebnoj
      promenljivoj */
29
     /* 4) ispis proizvoda */
31
     printf("%d*%d=%d\n",x,y,x*y);
33
     /* 5) ispis kolicnika */
     rezultat = x/y;
35
     printf("celobrojno deljenje: %d/%d=%d\n",x,y,rezultat); /*
      promenljiva rezultat je celobrojna (int) */
                                                               /* ona ne
37
      moze sadrzati realan broj */
                                                               /* ukoliko
       je x=7, a y=2, tada ce nakon naredbe */
39
      rezultat=x/y; promenljiva rezultat imati vrednost 2 */
                                                               /* a ne
      2.5 */
41
     printf("ostatak pri celobrojnom deljenju: %d %% %d=%d\n",x,y,x%y);
43
      operator % izracunava ostatak pri celobrojnom deljenju */
                                                               /* 7%2 ima
       vrednost 1 (jer je 7=3*2+1) */
                                                               /* oznaku
45
      % u naredbi printf pisemo %% */
     return 0;
  }
47
```

```
#include <stdio.h>
int main(){
```

```
int cena;
    int kolicina;
    int iznos:
    int kusur;
9
       Ucitavamo potrebne podatke. Unutar jednog scanf-a mozemo
       ucitati vise podataka odjednom. Za svaki treba navesti
       odgovarajuci format za tip podataka koji se unosi.
13
    printf("Unesite redom cenu, kolicinu i iznos: ");
    scanf("%d %d %d", &cena, &kolicina, &iznos);
    /* Izracunavamo kusur: */
    kusur=iznos - kolicina*cena;
19
    /* I ispisujemo trazenu vrednost: */
    printf("Kusur je %d dinara.\n", kusur);
    return 0;
25 }
```

```
#include <stdio.h>
  int main()
  {
     int x;
     printf("Unesi cenu:");
     scanf("%d", &x);
        Na primer, neka je uneta cena 8347 dinara.
        Vrednost x/1000 predstavlja broj novcanica
        od 1000 dinara pomocu kojih mozemo sakupiti
13
        celokupnu sumu. 8347 celobrojno deljeno sa
        1000 (operacija / nad celim brojevima) iznosi 8.
     printf("%d=%d*1000+ ", x,x/1000);
17
        Potrebno nam je 8 novcanica od
19
        1000 dinara, a koliko nam je potrebno ostalih
        novcanica? Za to moramo pristupiti preostaloj
        sumi. Jedan nacin je da nadjemo ostatak pri deljenju
        unete vrednosti x (u primeru 8347) sa 1000 (operacija %).
        On iznosi 347. Ovu vrednost dodeljujemo promeljivoj x.
25
     x=x%1000;
27
```

```
#include<stdio.h>
  int main()
  {
     int x,y;
     int t;
     printf("Unesi dve celobrojne vrednosti:");
     scanf("%d%d",&x,&y);
     printf("pre zamene: x=%d, y=%d\n",x,y);
     t=x; /* promenljiva t dobija vrednost promenljive x */
12
     x=y; /* promenljiva x dobija vrednost promenljive y */
     y=t; /* promenljiva y dobija vrednost promenljive t */
14
     printf("posle zamene: x=%d, y=%d\n",x,y);
     return 0;
16
```

Rešenje 1.9

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int x;
    int cifra_jedinice;
    int cifra_desetice;
    int cifra_stotine;

printf("Unesi trocifreni broj:");
    scanf("%u", &x);
```

```
13
        Na primer, neka je uneti broj 374. Potrebno je da koriscenjem
        racunskih operacija za rad sa celim brojevima pristupimo
        njegovoj cifri jedinice, cifri desetice i cifri stotine.
        Primetimo najpre sledece:
        374/10 = 37
19
        374\%10 = 4
        Dakle, operacijama celobrojnog deljenja i ostatka pri deljenju
        mozemo iz svakog broja izdvojiti njegovu poslednju cifru (u
        ovom slucaju 4) i broj sastavljen od svih cifara osim poslednje
23
        (u ovom slucaju 37).
        Cifri jedinice sada lako pristupamo koriscenjem ostatka pri
        deljenju sa 10. Ona iznosi upravo 4.
        Pri trazenju cifre desetice mozemo ponovo primeniti princip
        izdvajanja poslednje cifre kao ostatka pri deljenju sa 10.
        Razlika je sto ne mozemo deseticu izdvojiti ako primenimo %10
        na 374 (time dobijamo 4), vec %10 primenjujemo na 37, pri cemu
        37 dobijamo kao ceo deo pri deljenju broja 374 brojem 10.
33
        Dakle, cifru desetice dobijamo kao (374/10)%10.
        S obzirom da znamo da je u pitanju trocifreni broj, cifru
        stotine mozemo izdvojiti celobrojnim deljenjem sa 100: 374/100
        iznosi upravo 3.
39
     cifra_jedinice = x%10;
41
     cifra_desetice = (x/10)%10;
     cifra_stotine = x/100;
43
     printf("jedinica %d, desetica %d, stotina %d\n", cifra_jedinice,
45
                                                       cifra_desetice,
                                                       cifra_stotine);
47
     /*
49
        2. nacin, bez uvodjenja dodatnih promenljivih cifra_jedinice,
        cifra_desetice i cifra_stotine:
        printf("Cifre unetog broja su d,d,d,dn", x10, (x/10)10, x
53
      /100);
     return 0;
```

```
#include <stdio.h>
```

```
3 int main()
     int x:
     int obrnuto_x;
     int cifra_jedinice;
     int cifra_desetice;
     int cifra_stotine;
     printf("Unesi trocifreni broj:");
     scanf("%d", &x);
13
     cifra_jedinice = x%10;
     cifra_desetice = (x/10)\%10;
     cifra_stotine = x/100;
17
     obrnuto_x = cifra_jedinice*100 +
19
                  cifra_desetice*10 +
                  cifra_stotine;
21
     printf("Obrnuto: %d\n", obrnuto_x);
     return 0;
```

```
1 #include <stdio.h>
3 int main(){
    int n;
    int j, d, s, h;
    int proizvod_cifara, razlika_cifara, suma_kvadrata, broj_obrnuto,
      broj_zamena;
    /* Ucitavamo vrednost sa ulaza */
    printf("Unesite cetvorocifreni broj: ");
    scanf("%d", &n);
13
    /* Izdvajamo cifre broja i to redom: j -jedinice,
       d - desetice, s - stotine i h - hiljade */
    j=n%10;
    d=(n/10)\%10;
    s=(n/100)\%10;
    h=n/1000;
19
    /* Izracunavamo proizvod cifara */
    proizvod_cifara=j*d*s*h;
21
    printf("Proizvod cifara: %d\n", proizvod_cifara);
23
```

```
/* Izracunavamo razliku sume krajnjih i srednjih cifara */
    razlika_cifara=(h+j)-(s+d);
    printf("Razlika sume krajnjih i srednjih: %d\n", razlika_cifara);
    /* Izracunavamo sumu kvadrata cifara */
    suma_kvadrata=j*j+d*d+s*s+h*h;
    printf("Suma kvadrata cifara: %d\n", suma_kvadrata);
    /* Odredjujemo broj zapisan istim ciframa ali u obrnutom redosledu
      */
    broj_obrnuto= j*1000+d*100+s*10+h;
    printf("Broj u obrnutom poretku: %d\n", broj_obrnuto);
    /* Odredjujemo broj u kojem su cifra jedinica i
       cifra stotina zamenile mesta
39
    broj_zamena=h*1000+j*100+d*10+s;
    printf("Broj sa zamenjenom cifrom jedinica i stotina: %d\n",
41
      broj_zamena);
43
    return 0;
45 }
```

```
#include <stdio.h>
  #include <math.h>
5 int main()
    int x, c, p;
    int levo, desno;
    int novo_x;
9
    /* Ucitavamo potrebne vrednosti */
    printf("Unesite redom x, c i p: ");
    scanf("%d %d %d", &x, &c, &p);
    /* Odredjujemo deo broja koji se nalazi desno od pozicije p */
    desno=x\%(int)pow(10, p-1);
17
    /* Odredjujemo deo broja koji se nalazi levo od pozicije p */
    levo=x/(int)pow(10, p-1);
19
21
    /* Odredjujemo novi broj */
```

```
novo_x=levo*(int)pow(10, p) +c*(int)pow(10, p-1) + desno;

/* Ispisujemo dobijenu vrednost */
printf("Rezultat je: %d\n", novo_x);

/* Zavrsavamo sa programom */
return 0;

}
```

```
#include <stdio.h>
2 #include <math.h>
  #include <limits.h>
  /* u zaglavlju limits.h
6 su definisane maksimalne i minimalne
  vrednosti za svaki tip podataka
8 npr. INT_MAX konstanta je najveci ceo
  broj koji moze da se stavi
10 u promenljivu tipa int
  zbog toga za poslednji test primer
12 ne dobijamo zeljeni broj
  jer je doslo do prekoracenja
14 novibroj je veci od INT_MAX
  /* test primeri:
18 broj: 140
  c1: 2
20 c2: 3
22 novibroj: 13240
24 broj: 526
  c1: 7
26 c2: 4
28 novibroj: 54726
30 broj: 25
  c1: 9
32 c2: 5
34 novibroj: 5925
36 test primer koji dovodi do prekoracenja, pa zbog toga
  ne dobijamo zeljeni rezultat:
38
  broj: 100000000
```

```
40 c1: 5
  c2: 1
  novibroj: neocekivan rezultat ---> PREKORACENJE
44
46
  int main(){
48 int broj, c1, c2, z1, z2;
  int novibroj;
int dostatak1, dostatak2;
  printf("unesi broj: ");
52 scanf("%d", &broj);
  printf("unesi c1: ");
54 scanf("%d", &c1);
  printf("unesi c2: ");
56 scanf("%d", &c2);
58 /* najbolje odmah da se kastuje z1 jer se kasnije cesto
  koristi u racunu pa da ne ponavljamo (int) */
60 // za stotine pozicija je 3 ---> z1 = (int)pow(10,3-1);
  z1 = (int)pow(10,2);
62
  dostatak1 = broj % z1;
64
  levi ostatak je u stvari ovaj deo --> broj / z1 * z1 * 10
66
  inace taj deo moze da se racuna i kao --> (broj - broj % z1) * 10
68 */
  novibroj = broj / z1 * z1 * 10 + z1 * c1 + dostatak1 ;
  //sada u novibroj insertujemo cifru c2 na poziciju 4 - za hiljade
72
  z2 = (int)pow(10,3);
  dostatak2 = novibroj % z2;
76
  levi ostatak je u stvari ovaj deo --> broj / z2 * z2 * 10
  inace taj deo moze da se racuna i kao --> (broj - broj % z2) * 10
80
  novibroj = novibroj / z2 * z2 * 10 + z2 * c2 + dostatak2;
82
84 printf("Novi broj je: %d\n", novibroj);
  printf("Maksimalna vrednost za int je: %d\n", INT_MAX);
86
  return 0;
  }
88
```

Rešenje 1.16

Rešenje 1.21

```
#include <stdio.h>
  int main()
    float a, b;
    float obim, povrsina;
    /* Ucitavamo potrebne podatke */
    printf("Unesite duzine stranica pravougaonika: ");
10
    scanf("%f %f", &a, &b);
    /* Obim */
    obim=2*(a+b);
14
    /* Povrsina */
    povrsina=a*b;
18
    /* Ispisujemo trazene vrednosti */
    printf("Obim: %.2f\n", obim);
20
    printf("Povrsina: %.2f\n", povrsina);
22
```

```
/* Zavrsavamo sa programom */
return 0;
}
```

```
#include <stdio.h>
  #include <math.h>
3
  /* Biblioteka math.h sadrzi veliki broj matematickih
     funkcija i konstanti. U ovom zadatku je koristimo
5
     zbog konstante pi (M_PI)
     Za prevodjenje je neophodno ukljuciti opciju -lm
     npr. gcc primer.c -lm
9
  int main()
    float r;
    float 0;
   float P;
   printf("Unesite duzinu poluprecnika kruga:");
   scanf("%f", &r);
   0=2*r*M_PI;
19
    P=r*r*M_PI;
21
    printf("Obim: %.2f, povrsina: %.2f\n",0,P);
    return 0;
25
  }
```

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>

int main(){
   float a, b, c;
   float obim, s, povrsina;

/* Ucitavamo potrebne podatke */
   printf("Unesite duzine stranica trougla: ");
   scanf("%f %f %f", &a, &b, &c);

/* Obim */
   obim=a+b+c;

/* Povrsina - koristicemo Heronov obrazac*/
```

```
s=obim/2;
povrsina=sqrt(s*(s-a)*(s-b)*(s-c));

/* Ispisujemo trazene vrednosti */
printf("Obim: %.2f\n", obim);
printf("Povrsina: %.2f\n", povrsina);

return 0;

4 }
```

```
#include<stdio.h>
  int main()
    int a, b, c;
    float as;
    printf("Unesite tri cela broja:");
    scanf("%d%d%d",&a,&b,&c);
    /* pogresan nacin: as = (a+b+c)/3;
13
       Ukoliko podelimo zbir a+b+c sa 3, to ce biti primena
       operatora / na dva cela broja. Na ovaj nacin izracunacemo
       koliko iznosi a+b+c celobrojno podeljeno sa 3. To znaci da
       ce za unete vrednosti 11, 5 i 4 aritmeticka sredina biti
       6.00. Zaista, zbir 11+5+4 iznosi 20, a kada 20 celobrojno
       podelimo sa 3 dobijamo 6. Ovu celobrojnu vrednost dodeljujemo
19
       realnoj promenljivoj as, cime se ona konvertuje u 6.000000 i
       ispisujemo je zaokruzenu na dve decimale. Izlaz iz programa bi
       bio pogresan: 6.00.
       Da bismo dobili kolicnik prilikom primene operatora / na dva
       cela broja, a ne celobrojno deljenje, jedan argument mora da
       bude realan broj. Jedan nacin je da umesto sa celobrojnom
27
       trojkom (3) deljenje izvedemo sa realnom trojkom (3.0):
29
    as=(a+b+c)/3.0;
       Trazeni kolicnik mozemo dobiti na razne nacine:
33
       as=1.0*(a+b+c)/3;
       ili
       as=(0.0+a+b+c)/3;
```

```
ili
    as=((float)(a+b+c))/3;
    itd.

*/

printf("Aritmeticka sredina unetih brojeva je %.2f\n", as);
return 0;
}
```

```
#include <stdio.h>
3
  int main(){
5
    int duzina, sirina, visina;
    int cena;
    float povrsina_za_krecenje;
    float ukupna_cena;
9
    /* Ucitavamo duzinu, sirinu i visinu sobe */
    printf("Unesite dimenzije sobe: ");
    scanf("%d %d %d", &duzina, &sirina, &visina);
13
    /* Ucitavamo cenu krecenja */
    printf("Unesite cenu po kvadratnom metru: ");
    scanf("%d", &cena);
17
    /* Povrsina za krecenje odgovara povrsini kvadra -
       bez poda jer se on ne kreci */
19
    povrsina_za_krecenje=0.8*(duzina*sirina+
                               2*duzina*visina+
21
                               2*sirina*visina):
    ukupna_cena=povrsina_za_krecenje*cena;
    /* Ispisujemo trazene podatke */
25
    printf("Moler treba da okreci %.2f kvadratna metra\n",
             povrsina_za_krecenje);
27
    printf("Cena krecenja je %.2f\n", ukupna_cena);
29
    /* Zavrsavamo sa programom */
31
    return 0:
  }
33
```

```
/* Napisati program koji ucitava sa standardnog ulaza vreme poletanja i vreme
```

```
2 sletanja aviona, a potom ispisuje duzinu trajanja leta. Mozemo
      pretpostaviti da
  su poletanje i sletanje u istom danu. */
  #include <stdio.h>
  int main(){
    int poletanje, poletanje_sat, poletanje_minut, poletanje_sekund;
    int sletanje, sletanje_sat, sletanje_minut, sletanje_sekund;
    int duzina, duzina_sat, duzina_minut, duzina_sekund;
    printf("Unesite vreme poletanja: ");
    scanf("%d %d %d", &poletanje_sat, &poletanje_minut, &
14
      poletanje_sekund);
    printf("Unesite vreme sletanja: ");
    scanf("%d %d %d", &sletanje_sat, &sletanje_minut, &sletanje_sekund)
18
    /* Pretvoricemo i vreme poletanja i vreme sletanja u sekunde */
20
      poletanje=poletanje_sat*3600+poletanje_minut*60+poletanje_sekund;
      sletanje=sletanje_sat*3600 + sletanje_minut*60 +sletanje_sekund;
      /* I izracunati razliku u sekundama */
24
    duzina=sletanje-poletanje;
26
      /* Izdvajamo broj sati, broj minuta i broj sekundi */
    duzina_sat=duzina/3600;
28
    duzina_minut=(duzina%3600)/60;
    duzina_sekund=(duzina%3600)%60;
30
      /* I ispisujemo rezultat */
    printf("Duzina trajanja leta je: %d h %d min %d sec\n", duzina_sat,
34
       duzina_minut, duzina_sekund);
    return 0;
  }
38
```

Rešenje 1.30